

Ár 2007, þriðjudaginn 9. október, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Guðrúnu Zoëga, Jakobi R. Möller, Jónasi Þór Guðmundssyni, Kristni Hallgrímssyni og Rannveigu Sigurðardóttur.

Fyrir var tekið:

Að skera úr um hvort heyra skuli undir kjararáð að ákveða laun og starfskjör forstöðumanns Blindrabókasafns Íslands

I.

Lög um kjararáð nr. 47/2006 tóku gildi 1. júlí 2006. Um leið féllu úr gildi lög nr. 120/1992 um Kjaradóm og kjaranefnd. Verkefni kjararáðs er að ákveða laun og starfskjör þjóðkjörinna manna, ráðherra og dómara og annarra ríkisstarfsmanna, sem svo er háttað um að þau geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu. Fullskipað kjararáð ákveður laun forseta Íslands samkvæmt 1. gr. laga nr. 10/1990 um laun forseta Íslands, þingfararkaup samkvæmt lögum nr. 88/1995 um þingfararkaup alþingismanna og þingfararkostnað, og launakjör ráðherra, hæstaréttardómara og héraðsdómara, sbr. 3. gr. laga um kjararáð. Kjararáð skipað þremur mönnum ákveður laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. og svo er háttað um að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 4. gr. laganna. Fullskipað kjararáð sker úr um það til hverra ákvörðun launa og starfskjara samkvæmt 4. gr. skuli ná í nánari atriðum en þar greinir, sbr. 5. gr. laga um kjararáð. Í ákvæði til bráðabirgða segir að allir þeir sem féllu undir úrskurðarvald Kjaradóms eða kjaranefndar samkvæmt lögum nr. 120/1992 þegar lögin um kjararáð tóku gildi skyldu sæta kjaraákvörðunum þess þar til kjararáð hefði ákveðið nánar til hverra þessi háttur á ákvörðun kjara skyldi framvegis ná út frá þeirri meginreglu að kjör ríkisstarfsmanna skuli ráðast með kjarasamningum þar sem því verður við komið. Forstöðumaður Blindrabókasafns Íslands heyrði áður undir úrskurðarvald kjaranefndar og heyrir því undir kjararáð samkvæmt fyrrnefndu bráðabirgðaákvæði.

II.

Með bréfi dagsettu 24. ágúst 2007 óskaði forstöðumaður Blindrabókasafns Íslands eftir því að kjararáð endurskoðaði laun hans. Í kjölfarið var ákveðið, í samræmi við 5. gr., sbr. 4. gr. laga um kjararáð, að taka til skoðunar hvort heyra skyldi undir það að ákveða laun og starfskjör forstöðumannsins. Kjararáð gaf forstöðumanninum, menntamálaráðuneytinu og fjármálaráðuneytinu, með bréfum dagsettu 29. ágúst 2007, kost á að koma sjónarmiðum á framfæri vegna málsins. Svar barst frá fjármálaráðuneytinu með bréfi dagsettu 6. september 2007, frá menntamálaráðuneytinu með bréfi dagsettu 19. september 2007 og frá forstöðumanninum með bréfi dagsettu 21. september 2007.

Í bréfi fjármálaráðuneytisins segir að menntamálaráðherra skipi forstöðumann Blindrabókasafns Íslands til fimm ára í senn að fenginni umsögn stjórnar safnsins samkvæmt lögum um Blindrabókasafn Íslands nr. 35/1982. Forstöðumaðurinn annist yfirstjórn safnsins, sé í fyrirsvari fyrir safnið út á við og beri ábyrgð á rekstri þess. Jafnframt annist hann ráðningar annarra starfsmanna. Forstöðumaðurinn sé á lista fjármálaráðherra yfir forstöðumenn samkvæmt 22. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Í ljósi þessa telji fjármálaráðuneytið að kjararáð skuli úrskurða um laun og starfskjör forstöðumanns Blindrabókasafns Íslands.

Í bréfi menntamálaráðuneytisins segir að samkvæmt 6. gr. laga um Blindrabókasafn Íslands nr. 35/1982 skipi menntamálaráðherra forstöðumann Blindrabókasafns Íslands til fimm ára í senn. Hann annist yfirstjórn safnsins, sé í fyrirsvari fyrir safnið úr á við og beri ábyrgð á rekstri þess. Jafnframt annist hann ráðningar annarra starfsmanna. Í bréfinu kemur fram sú afstaða ráðuneytisins að ákvörðun launa og starfskjara forstöðumannsins skuli heyra undir kjararáð.

Í bréfi forstöðumannsins kemur fram sú afstaða að ákvörðun launa og starfskjara hans skuli áfram heyra undir kjararáð.

III.

Samkvæmt 1. mgr. 4. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 ákveður kjararáð laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. og svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 1. gr. laganna.

Í athugasemdum með frumvarpinu sem varð að lögum nr. 47/2006 um kjararáð segir að meginreglan á vinnumarkaði, hvort sem er hjá hinu opinbera eða einkaaðilum, hljóti að vera samningsfrelsi og að laun og starfskjör séu ákveðin í fjálsum samningum. Undantekninguna sem löggin mæli fyrir um verði að skýra þröngt. Í 4. gr. komi fram hverjir aðrir en æðstu handhafar ríkisvaldsins, sbr. 3. gr., skuli heyra undir löggin. Meginreglan sé sú að það séu þeir embættismenn og ríkisstarfsmenn sem svo sé háttáð um að laun þeirra og starfskjör geti ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða misvægis samningsstöðu. Við mat á því hverjir falli undir ákvæði 4. gr. sé eðlilegt að horfa til þess annars vegar hverjir gegni störfum sem ekki megi falla niður í verkföllum og hins vegar hverjir gegni störfum sem feli í sér fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum.

Samkvæmt 6. gr. laga um Blindrabókasafn Íslands nr. 35/1985 skipar menntamálaráðherra forstöðumann Blindrabókasafns Íslands til fimm ára að fenginni umsögn stjórnar safnsins. Hann annast yfirstjórn safnsins, er í fyrirvari fyrir safnið út á við og ber ábyrgð á rekstri þess. Jafnframt annast hann ráðningar annarra starfsmanna. Hann fer því með fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum. Forstöðumaðurinn er á lista fjármálaráðherra yfir forstöðumenn samkvæmt 2. mgr. 22. gr. laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins nr. 70/1996 og er hann því embættismaður samkvæmt 1. mgr. sömu lagagreinar. Samkvæmt 40. gr. sömu laga er embættismönnum óheimilt að efna til eða taka þátt í verkfalli eða öðrum sambærilegum aðgerðum.

Með vísan til framanritaðs er það niðurstaða kjararáðs að heyra skuli undir ráðið að ákveða laun og önnur starfskjör forstöðumanns Blindrabókasafns Íslands.

IV.

Úrskurðarorð

Ákvörðun launa og starfskjara forstöðumanns Blindrabókasafns Íslands heyrir undir kjararáð.

Guðrún Zoëga

Jakob R. Möller

Jónas Þór Guðmundsson

Kristinn Hallgrímsson

Rannveig Sigurðardóttir